

Vana õunapuu noorenduskuur

Kui hooletusse jäänud vana, aga veel viljakandvas eas õunapuud veidi sae ja kääriridega aidata, saab temast paari aastaga päris ilusa kompaktse puu, mis annab ilusaid õunu.

Olen aastaid hooldanud aedu, tehes seal kõike vajalikku. Esimene töö märtsis-aprillis on õunapuude lõikamine.

Võin öelda, et terve Eesti on täis õunapuid, mis näevad välja nagu valepildi maasse löödud suured luuad – all on tüvi, siis tükk tühja maad ning ülal suur oksarägastik. Kole on selliseid puid vaadata. Neid pole aastaid keegi lõiganud. Samas on enamik neist veel viljakandvas eas. Kui võra korda teha ja seda edaspidi hooldada, annab selline puu veel tükk aega kena saaki.

Paar aastat tagasi sain endale päris oma aia. See on vana aed, kus üritan vaikselt korda luua. Krundil kasvab viis õunapuud. Tundub, et vähemalt viis aastat pole nad näinud saagi ega oksakääre. Maha ma puid kindlasti ei võta, sest suvel palavaga on nende all võrkkües nii hea lesida.

Mõni nädal tagasi võtsime ette põhjaliku oksalõikuse. Paari soojakraadiga varakevadised ilmad, kui lumi veel maas ja pinnas kõva, sobivad selleks tööks ideaalselt. Hiljem, kui lumi on läinud ja maapind pehme, on märksa ebamugavam aias müüta. Tavaliselt pole

märtsis ka ööd enam väga külmad, sest kui kraadiklaas langeb alla 10°, pole see suurematele lõikehaavadele hea.

Hakkame lõikama

■ Kõigepealt kontrollige, et lõikeriistad oleksid teravad. Siis jäävad lõikejäljed ilusad siledad, mitte narmendavad, ning paranevad rutem.

■ Nüüd käige mõned tiirud ümber puu, uurides võra kuju ja okste asetust. Kõige parem on tegutseda kahekesi, nii et saagija-lõikaja on üleval ning teine näitab alt, mida ära naksata. Üksi on üsna ebamugav lõigata, sest kui oled juba üles roninud, siis ei näe sa tegelikult enam midagi.

■ Esmalt lõigake võrast välja kõik kiuvanud, haiged ja võraste sissepoole kasvavad oksad.

■ Kui soovite puud madalamaks võtta, tuleb ülespoole kasvavaid oksa maha saagida.

■ Ärge jätke kõnte – need takistavad haava kinnikasvamist ning muutuvad haiguste pesitsuspaigaks. Saagige oks ära võimalikult tüve lähedalt, kuid ärge vigastage oksakraed.

■ Vanemaid ja suuremaid oksa lõigake mitmes järgus. Esmalt vähendage oksa raskust, s.o naksake ära peenemad oksad. Siis tehke tüvest veidi eemale oksa alla lõige, see väldib koore rebenemist, kui oks pärast läbilõikamist alla kukub. Nüüd saagige oks tüve lähedalt läbi. Vajadusel siluge lõikeservi terava noaga.

Vana õunapuu enne lõikust

■ Oksakääriridega peenemaid raage eemaldades jälgige oksal olevaid punge: lõigake külje suunas või alla suunduva punga eest. Kui lõikate enne ülespoole minevat punga, kasvab puu jälle kõrgemaks.

Soovitav on korraga välja lõigata umbes kolmandik oksa ja noorendada puud järk-järgult mitme kevade jooksul.

Kui oksad lõigatud, pange kätte tugevast materjalist kinnas ja silitage tugevalt tüvesid. Siis kukuvad lahtine koor ja tüvel kodu leidnud samblikud maha.

ENE TEINLUM,

OÜ Aiahooldus

KASULIK RAAMAT

Õuna- ja pirnipuude noorendamisest lugege põhjalikumalt kirjastuses Maalehe Raamat ilmunud teosest "Praktiline aiapidaja käsiraamat" lk. 187. Õpetusest aitavad hästi aru saada ilusad selgitavad joonised.

Tööpäeva lõpus nägi aed välja selline. Puudelt võeti kõrgust maha ligi 1,5 meetrit. Ees ootab suur okste põletamine.